

Վիկտորիա Գրեթէ	10
Եսթեր Յարութիւնեան	3
Վարդուկ Ծածան	1
Կատարինէ Լայրսպետ	5
Մայիլ Մատթէոսեան	3
Սէթիկ Պօղոսեան	10
Օջան Յովհաննէսեան	1
Եղիսէ Կարապետեան	1
Անա-Տէր Գասպարեան	10
Ստեփաննոս Ղազարեան	2
Ոլջանայ Ղազարեան	1
Խաչիսթուն Տէր Բօրսեղեան	20
Բէզգաղայ ԱրրաՅամեան	3
Մարիամյան Կարապետեան	2
Եղիս Յակովբեան	10
Մնացական Գէորգեան	5
Սարկիս Մ. Յարութիւնեան	20
Նանաջան Մարտիրոսեան	5
Հոխիսիմէ Մկրտչեան	10
Ղուկաս Մկրտումեան	5
Յովհաննէս Ա. Յովհաննէսեան	10
Գրիգոր Տէր Ն. Տէր Յարութիւնեան	5
Վաղբի Տիւր Ռոստո	10
Գրէզան	15
ԱրրաՅամ Տէր Կարապետեան	5
Թալու Տիւ Տէր Կարապետեան	4
Պետրոս Ստեփաննոսեան	3
Մկրտիչ Կ. Մ. Զօհրաբեանց պարզեանց	
մի Տատ Քերականութիւն	
Գրիգոր Ս. Թ. Արպարեանց	5
Յովակիմ Տէր Յովհաննէսեան	2
Մամբրէ ԱրրաՅամեան	5

ԳՐԻԳՐԻՍ ԱՐՔԵՎԻՍԿՈՊՈՍ Ե ԼՆԳՎԱՍՏԱՆ

Հնդկաստանի եւ Պարսկաստանի զին-
 ճակին Հայոց բարեխնամ Առաջնորդ
 Գեր. Գրիգորիս Արքեպիսկոպոս Յով-
 հաննէսեան Մայրագոյն Նուիրակն Հաս-
 նելով ի Կալիպթայ սկսան Հետզհետէ
 կարեւոր տեղեկութիւններ հասուցա-

նել առ մեզ, եւ առ այժմ թէեւ Հա-
 կիրճ են, բայց դարձեալ հրատարակու-
 թեան եւ ուշադրութեան արժանի
 պարբերութիւնք ունին, զորս կարեւոր
 կհամարիմք ծաղկաքաղել եւ հրատա-
 րակել:

Այս առթիւ հարկ կհամարիմք յա-
 ւելուլ, որ յանցելումն Կ. Պօլսոյ մի քա-
 նի ազգային լրագրաց մէջ Հնդկաստանի
 եւ Պարսկաստանի Առաջնորդին նկատ-
 մամբ մի քանի անհիմն եւ զրպարտիչ
 լուրեր հրատարակուած եւ նոյնպիսի
 զրարանութեանց առթիւ եւս անպատեհ
 իմն գիտողութիւններ երեւցած էին,
 որոց հակազուրկ ստոյգ եւ հաւաստի
 տեղեկութիւններ եւ պատասխաններ
 ստացանք, եւ ջաւօք սրտի կյայտնեմք,
 որ ի նոր—Ձուղայ գանուող եւ գոյղն
 ինչբարձր զիրք ունեցող մի եկեղեցա-
 կանի եւ նորա կուսակից մի քանի ան-
 ձանց նիւթած դաւադրութեանց ար-
 դիւնք եղած են, եւ առ այժմ ինայե-
 լով նոցա գլխաւորին եւ ընկերացն պա-
 տուող այս առթիւ անցած զէպքերը,
 ի Հնդկաստան տրուած հեռագիրը, ըս-
 տացուած պատասխանիքը եւ դաւա-
 դրաց անունները յիշելը զանցառու-
 թեան կրտամք:

Իսկ թէ որ աստիճան կարեւորու-
 թիւն ունէր Գրիգորիս Արքեպիսկոպո-
 սի այցելութիւնն ի Հնդկաստան, եւ
 թէ կարող էր բարի արգիւնք յառաջ
 բերել՝ ուշադիր ընթերցողք կարող են
 Բուշեռցի Մեծ. պարոն Կ. Յ. Չէյթու-
 նեանի գրած մի գրութեան հետեւեալ
 պատճենէն մի որոշ գաղափար ստա-
 նալ: Ահաւասիկ պատճենն, եւ զինի սո-

րա ի յաջորդ թերթս կը հրատարակեմք
Հնդկաստանի նամակէն եղած ծաղկա-
քաղը:

« Ընդ այցելութեան Կարեն Բ. Աբր-
բաղն-Նեան Տեառն Գրիգորիս Երփեղիս-
կոպոսի և Բարեխնած Երազմուրդի Հայոց
Պարսկաստանի և Հնդկաստանի է Բա-
շխարհ: »

Նորին Բարձր Արքայազնութիւնն Տէր
Գրիգորիս Արքայազն Առաջնորդն ըն-
կերակցեալ ընդ բոլոր Հայ հասարակու-
թեան Բուշեռայ, որք ընդ առաջ էին
գնացեալ նմա՝ մուտ էառ ի քաղաք՝
յառաւօտու անդ ի վեցերորդում Զա-
լայի ամսոյ: Գնացեալ նորա ուղղակի
յեկեղեցին սրբոյն Գէորգայ եւ անտի
զինի համառօտ աղօթից չոգաւ նոյնպէս՝
ամենայն ժողովրդովք հանդերձ ի տուն
պարոն Յարութիւնի Մէլքումեան՝ ուր
եւ հրաւիրեալն էր կանխաւ հեռա-
գրով՝ կալնուլ զբնակութիւն յընթացս
այցելութեան իւր:

Այն ինչ ի Բուշեռ մեծապատիւ Հիւ-
պատօսք նոցին տէրութեանց Անգղիոյ՝
Հոլանդիոյ՝ Օսմանեան եւ Պարսից՝ յա-
տուկ յատուկ այց արարեալ Նորին
Բարձր Արքայազնութեան՝ կարի ընդ նա
հաճեցան: Ոչ պակասեցան եւ անգամ
վաճառականք ականաւորք ի Պարսից
ի յարկ Եպիսկոպոսի մերոյ այցելու-
թեամբք իւրեանց:

Մերազնեայք՝ գոհ եւ բաւարար
յոյժ վասն այն սիրահրաւէր այցելու-
թեան բարեխնամ Թեմակալ Առաջնոր-
դի իւրեանց՝ պատրաստեցան իհաս-
ղոյն սալ Նորին Բարձր Արքայազնութեան

զմեծաշուք եւ զչափաւոր խմն զընդու-
նելութիւնս մինչ մեծ մասն հոգեւ յաւ-
ռաւօտու եւ յերեկոյի սեղանակից կը
ի սպասու էին Արքայազնին: Գուն գոր-
ծէր եղբայրն ընդ եղբօր ցուցանել՝
յայտնել՝ զյարգական սէր եւ զգոհու-
նակութիւն առ Արքայազն այցելուն իւ-
րեանց, եւ միով բանիւ մեծարեալ եղեւ
Նորին Բարձր Արքայազնութիւն կարի յոյժ
թէ ի մերազնեից՝ եւ թէ յայլազգեաց:

Ըստ խնդրանաց ոմանց՝ որք զպատա-
րագէյն ի բոլոր կեանս իւրեանց զԵպիս-
կոպոսի չէին տեսեալ՝ Արքայազն Առաջ-
նորդն կատարեաց զԱռ ըբ Խորհուրդն
Պատարագի եւ ըստ պատշաճի համա-
ռօտիւ քարոզեաց ժողովրդոց, եւ թէ
յեկեղեցւոյ եւ թէ յարտաքս մշտապէս
առ ջերմեռանդութիւն եւ առ ազգա-
սիրութիւն համազէր զնոսա:

Ուղղէր յատկապէս զբանս իւր առ
մարս խրատելով զնոսա սնուցանել ըզ-
ղուտիւունս բարիս եւ ջամբել ի նոսա
ընդ կաթին յարս առաքինիս եւ ազ-
գասիրականս, որով լինին պիտանի ան-
դամք հասարակութեան Հայոց: ԶԱրդո-
մանեան առեալ զբարբառ ի բերանս թէ
« Սկիզբն իմաստութեան երկիւղ Տեա-
ռըն է » ի նոյն համոզելով խրատէր
զմարս՝ սնուցանել զզաւտիւունս՝ յեր-
կիւղ Տեառն: Գովէր զնոսա վասն պա-
հելոյ զազգայինն ծէս յամենայնի՝ յա-
ւէտ՝ ըստ օրինակի նախնեաց: Զգրա-
գիտութիւն տիկնաց յոյժ եւ յոյժ գո-
վելով՝ քաջալերէր եւս առաւել զար-
դարիլ ուսմամբ եւ զապառնին զբըն-
քուշ սեռն եւս նմանապէս ուսումնա-
կանութեամբ զարգացնել յօգուտ Հայ-

րենեաց՝ յօգուտ ազգին եւ յօգուտ եկեղեցւոյ՝ եւ յերջանկութիւն եւ ի մխիթարութիւն անահան եւ ընկերական կենաց՝ եւ թէ յեկեղեցւոջ եւ թէ յարտաքս մշտապէս առ ջերմեռանդութիւն եւ առ ազգասիրութիւն զնոսա համոզէր: Ասէր փաստիւք հաստատելով՝ զի Մարք՝ եւ Մարք առաքինիք եւ բարեպաշտք միայն որպէս Նամունէն սուրբ գրոց հաստատուն պահեալ են եւ պահեն եւ պարտ են պահել հաստատուն զազգութիւն եւ անսասան զեկեղեցի եւ զկրօն:

Ի զանազան սեղանս՝ ուր հրաւիրեցաւ Նորին Բարձր Արքայնութիւն՝ ամենայն ինչ զազգային զսոնախմբութեան ունէր զտեսիլ:

Նորին Բարձր Արքայնութիւն ի վեշտասաներորդում՝ նոյն ամսոյ բազում օրհնութեամբ հրաժարեցաւ ի վերջրիկ եւ ի սիրելի հօտէն իւրմէ Բուշեայի եւ ուղեկցեալ յովանց մուտ ի շոգենաւն՝ յԱսիրիայ անուն՝ ելանել ի Բոսմաբայի եւ անտի առ ամենայն տեղիս յայցելութիւն հօտից իւրոց սիրելեաց՝ որք ցիր եւ ցան կան ի Հնդկաստան ի Զաւլայ եւ ի Բրամանսանայ:

Ի 27 Զոհրդի 1875

Մաղկաքաղ նամակն յաջորդ թերթով:

ԿԱՏԱՐՈՒՄՆ ԿՏԱԿԻ

Բ Ո Ւ Ր Վ Ա Ր Գ Ե Ա Ն Յ Ի .

ԽՅՏՈՒՄՆԷԱՆ ԱՐԱՐԱՍ ԱՏԱՌՈՒՄՆ

Կտակակատարն Ազգայնի Հայազգի Յարութիւնի Բուրվազեանց Աստրախանցի Հայազգի Արրահամ Գրիգորեան Փասոյեանց գնեալ ի հաշիւ կտակաւանգ գումարի վերոյիշեալ Բուրվազովայ ըզքարեայ տուն հանգուցեալ Հայազգոյ Քալսոի Ասիրեանց Քէջ հարբուրեաւ արծաթոյ՝ և նորոգեալ զայն նուիրեաց Օրիորդական դպրոցին Հայոց Աստրախանայ:

Աւստի խնդրէ Հոգաբարձութիւնս ի Խմբագրութենէդ՝ հրատարակել զսոյն օրինակ ազգօգուտ գործունէութենէս յիշեալ Արրահամու Փասոյեանց յէջս Արարատ Ամաղրոյց ի գիտութիւն համազգայնոց:

Հոգաբարձուք. Մինաս Քան. Միխիթարեանց
Սիմէօն Պօպովեան
Գրիգոր Գալսեան Սողոմոնեանց
Սարգիս Բուրջալեանց.

Ի 1875 թի 25 Սեպտ.

Մ. Խ. Բ. Կ. Ե. Ն.

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՐԳԵՒԵՏՐՈՒԹԻՒՆ.

Արժ. Մատթէոս վարդապետ Իզմիրլեանց, Բարեկ. Յովհաննէս քահանայ Մկրեան Կ. Պօլսոյ Պատրիարքական Փոխանորդն եւ Բարեկ. Սահակ քահանայ Տ. Սարգսեանց Միջագեղջ՝ առաջինն տկանախուռ եւ միւսքն ոսկեղօծ խաչանշան պարգեւներ ի Վեհ. Հայրապետէ ընդունելոյ արժանացան:

Իզմիրլեանց վարդապետն քաջածառօթ է ի Կ. Պօլիս Ազգային վարչութեան մէջ վարած կարեւոր պաշտօններով եւ երեսփ. Ժողովում անդամ լինելով, Մկրեան քահանայն Պարտի-